

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

„Jugoslov. trdnjava na Kranjskem“.

Zadnje čase se je že toliko pisalo in tudi predavalo o splošnem in še posebej o specialnem avstrijskem jugoslovanskem vprašanju, da bi se moglo z onimi listi, ki so v raznih jeziki obravnavali to sedaj res aktualno zadevo — napolniti nekoliko železničnih vagonov.

A stvar ni dala miru lističu »Fr. Stimmen« v Celovcu, da bi ne bil po utrjenem receptu: »semper aliquid haeret« udaril po Slovincih radi novoustanovljene c. kr. strokovne obrtne šole v Ljubljani.

V št. 54 z dne 6. t. m. priobčuje pod naslovom »Ein südslavisches Bollwerk« — uvodni članek, ki je vreden, da se otmne pozabljivosti za pozne rodove! List piše:

»Akoravno imajo Slovani v Avstriji v svojih srednjih šolah takorekoč prave kovačnice in tovarne za razne uradnike, iščejo še vedno novih priložnosti, da izkoriščajo državna sredstva za svoje narodne cilje! S tem namenom so se vrgli z vso besnostjo na ustanovo državne obrtne šole, smoter, ki so ga Slovenci tudi naposled dosegli za hrbotom onih »Nemcev, kateri vlado podpirajo! In pa s pomočjo več visokih ministrskih uradnikov slovenskega pokolenja! Zavod ima mnogovrstne oddelke in je izmed največjih cele monarhije, kar spričuje že porabljen vsota čez 1 in pol milijona kron za zidavo in uravnavo. Država pa mora plačevati tudi okolo 60 učnih moči, po večini češke narodnosti, kar stane na leto okolo 300.000 K t. j. več kakor znaša vsa srednješolska dotacija cele Koroške!

Za to šolo ni bilo nobene potrebe; a Slovenci sami priznavajo, da jim strokovna obrtna šola več zaleže, nego štiri druge srednje šole; iz česar se že lahko sklepa, da niso bili pri tem merodajne stvarne potrebe, nego čisto narodno-politične! To priznavajo tudi slovenski listi; tako n. pr. »Slovenec« priporoča pridno poslušanje te nove šole ter piše: »Pri vseh večjih podjetjih na Kranjskem so večinoma nastavljeni le tuji.

Veliko avtomobilov itd., — kjer so skoraj izključno nameščeni Nemci. Pri obojih železnicah so tudi brzojavni in prečni mojstri malo ne sami Nemci! Tudi pri novozgrajeni deželni električni napravi (Završnica) se bodo morali vsaj začetkom nastaviti le sposobni Nemci, ker domačih pripravnikov — moči za zdaj sploh manjka!«

Temu nedostatku se mora takoj odpraviti. Upanje, da se poslovni vse v tehnični stroki izobraženo osebo, nastavljen v nemški poseti se nahajajočih podjetjih in pa

vseh železnih Kranjske, kakor tudi nemških mest Spodnje Štajerske — to je bil najmočnejši povod za ustvarjanje te nove šole! Da se ta smoter še temeljiteje doseže, deluje šolski ravnatelj Subic, posebni zapnik odstopivšega župana Hribarja, z vso verno na to, da vpele »via facti« izključno slovensko kot učni jezik, med tem ko je bila poprejšnja šola slovenskim in nemškim učenecem dostopna!

Ta šola naj namreč postane prava »jugoslovanska trdnjava«, v kateri je izključena vsaka nemška beseda! — Na to meri že samo slovenski napli, kateri se dosedaj, kljub vsem nemškim naporom, še ni mogel nadomestiti z dvojezičnim. Želeli bi torej bilo, da bi se nemška javnost nekoliko bolj pobrigala za razmere na Kranjskem, da tamkaj ne postanejo državne in (kar je menda identično?) nemške koristi žrtve nezasitne slovenske predrznosti in prevzetnosti in se z nemškimi davki ne ustanavljajo »jugoslovanski, taborem podobni gradovi!«

Slovenski odgovor na ta smeli in predrzni napad pa bodi tale:

Slovenski roditelji naj pošiljajo svoje sinove namesto v srednje šole kjer stane dolgoletno učenje doma in na visokih šolah izredno mnogo denarja, raje pridno na obrtno šolo, da bomo imeli Slovenci zastopane povsod svoje ljudi in tedaj šele bo upravičena pesem:

»Z' Črne gore, do Urala,
Od Balkana do Triglava —
Kliče stara majka Slava:
»Ne vdajmo se! Ne vdajmo se!«

*) Glej: »Sloga« 10. VIII., 7. marca 1913, ki ima jako uvaževanja vreden in dober uvodnik v tem smislu. (Opomba uredništva.)

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani.

BRATJE NA DELO!

Zima se je umaknila in v deželo se seli vesela pomlad. Pomlad našega sokolskega leta. Bratje, ne pozabimo, da je treba v tej pomladi marljivo se-jati! Vsak naj se zaveda, da je delavec na mladem polju, ki ga pride ob avgustovih poletnih dneh pogledat slovenski svet. Zato bratje na delo — samo še 5 mesecev nas loči od našega zleta; polnimo to kratko dobo z neumornim delom. V telovadnici, v sejah, v odsekih, povsod se mora razviti veselo skupno delo, da nas ne prehitijo poletje.

Razstavljeni odsek. Ob priliki zleta se priredi sokolska razstava. Za to se je izvolil poseben odsek, ki je imel dne 4. t. m. svoj prvi sestanek.

Večje zletišče. Kolikor se zamo-re presoditi po sedanjih pripravah, bo projektirano zletišče s telovadi-

ščem za 1200 telovadcev premajhno. Zato je stopil tehnični odsek v dogovor s stavbnim, da le-ta izdelava načrt zletišča s telovadnim prostorom za 2000 telovadcev.

Godbeno spremljevanje za članske vaje je sedaj vadijskim zborom v dveh oblikah na razpolago. Zveza je izdala klavirski izveček, ki stane 1 K in se naroča pri zvezi; tvrdka Milko Krapeš v Ljubljani pa je založila gramofonske plošče. Godba za vseh pet sestav bo na treh ploščah, ki stanejo skupno 9K, s pošto 10 K. Tako je dana vsem telovadcem prilika, da vodijo zletne proste vaje ob spremljevanju godbe; tudi partitura za pihala natisnjena bo še v teku tega tedna.

Češki Sokoli na našem zletu. Odbor Češke Obce Sokolske je sklenil, da je delovati na to, da se udeleži češko Sokolstvo III. slovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani v kar največjem številu. Sestavili so že rediteljski odsek. Češki telovadci se udeležijo zletnih prostih vaj ter poleg tega nastopijo še s svojim posebnim sporedom. Da proučita zletne proste vaje za člane in članice, je odposlala Češka Obca Sokolska b. A. Hellerja in sestro Malo v Ljubljano; mudila sta se ondi 5. januarja. Predsedstvo »Č. O. S.« je sklenilo načelno, da se morejo češke sokolske odprave v Ljubljano udeležiti samo člani v kroju in pa članice ženskih sokolskih odsekov. Sploh se Češko Sokolstvo zelo marljivo pripravlja na naš zlet, o katerem je že razpravljalo in še bo razpravljalo na svojih župnih občinskih zborih; mnogo društev je že ustanovilo zletne sklade. Skoraj vsi češki sokolski glasniki prinašajo simpatično pisane pozive in notice o zletu.

Hrvaško Sokolstvo bo na zletu polnoštevilno zastopano. Tehnični odsek »Hrv. Sokolskog Saveza« je sklenil, da nastopijo hrvaški Sokoli s svojo posebno točko in sicer z vajami z vesli. Sestave vaj so že objavljene v drugi številki »Hrv. Sokola«; izvajalo jih bo 400 telovadcev. Poleg tega pa nastopijo hrvaški Sokoli tudi pri skupnih prostih vajah najmanj z 200 telovadci. Po hrvaških sokolskih društvih se že vrše marljive priprave za III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani.

Srbski Sokoli iz Hrvaške, Bosne, Hercegovine in Dalmacije se tudi izredno marljivo pripravljajo za naš zlet. Pretečeni mesec mudil se je v Ljubljani načelnik srpskega Sokola v Zagrebu, da temeljito prouči zletne proste vaje.

Slovenski Sokoli naravno, da se tudi že marljivo pripravljajo na svoj jubilejni zlet. Skoraj po telovadnicah vseh društev polje živahno življenje — ako pa se kje z zletnimi pripravami še ni pričelo, je dolžnost vadijskih zborov, oziroma odborov, da nemudoma prično. Tehnični odsek in zvezni vadijski zbor sta predelala

pretekli teden tekmovalne vaje za vse tri oddelke in vseh orodjih. Vaje bodo priobčene v drugi številki »Slov. Sokola«, ki izide te dni.

Barvne zletne razglednice. Zopet se pri nas uresničuje stara pesem: saj nimamo nič svojih originalnih novosti, da bi jih kupovali. In zopet odgovarjamo po stari navadi: Kaj pa še hočete? Dali smo vam veliko množino lepih zgodovinskih razglednic, ki sicer gredo, ali prepočasi in bi zaslužile radi svoje zgodovinske vrednosti več odjemalcev. Več življenja v kupčiji z razglednicami želi si celokupni zletni odbor. Zdej pa pridejo v kupčijo nove barvne razglednice, — prva serija. Mojster Vavpotič jih je ustvaril mojstrski. Originalne so in krasne, da jih mora vsakdo kupovati. Nič se ne more pritoževati da se občinstvu nič posebnega ne nudi. Lahko rečemo, da je Sokol v razgledniški industriji storil svojo dolžnost in dosegel vrhunec, kakor glede sestave, tako tudi glede zgodovinskega pomena. Naj tudi najširše občinstvo stori svojo dolžnost.

Vavpotičeva trobarvna razglednica »Sokolska zvestoba« nam kaže prizor zarana na zletišču. V daljavi ovijajo se lahke koprene ljubljanski grad, nebo pa osvetljuje zlatožarna jutranja zarja. Slavnostno okrašeno zletišče miruje, le čili Sokoli doletavajo in posedajo po zelenih, s trobojnicami, okrašenih venci, ki prepletajo drogeve na zletišču. V ospredju sta dva sokolska telovadca: prvi drži povešen sokolski prapor, drugi kleči pred njim in poljubuje rob prapora v znak neomejene zvestobe do sokolske ideje. — Posamezne razglednice so na prodaj po 12 vin. Pri večjem naročilu popust, kakor pri zgodovinskih razglednicah 15%, pri 200 do 400 20%, pri več kakor 400 pa 25%. Društva in zasebniki morajo poslati znesek za naročene razglednice naprej, trgovci jih dobe v komisiji.

Zgodovinske zletne razglednice so še vedno v zalogi, dasi bi bile lahko že prodane pred Novim letom. Za vsakega Sokola je vendar važno, da ima vsaj nekatere zanimivejše slike iz zgodovine slovenskega Sokolstva. Zatorej bratje, širite zletne zgodovinske razglednice.

Pred Veliko nočjo smo! Na tisoče in tisoče razglednic se bode razpošiljalo širom naše domovine in tu se nam ne more očitati egoizem, ako želimo, da bi Slovenci in Slovenke v prvi vrsti segali po sokolskih zletnih razglednicah. Vsesokolski zlet bode zahteval velikanska finančna sredstva. Tudi je treba po vinarjih zbirati zletni fond in če tudi razglednice le malo nesejo, vendar je vse dobro, vse pospešuje naš namen po starem pregovoru: Kamen do kamna palača. Priporočamo torej zletne razglednice ob letošnji Veliki noči!

* * *

Od podpredsednika častnega odbora brata Luka Sveteca prejeli smo kot prispevek k zletnemu skladu znesek 50 K; enaki znesek prejeli smo tudi od kmetske posojilnice na Vrhniki v isti namen.

Darovalcem bodi na tem mestu izrečena iskrena sokolska zahvala.

Na zdar!

Predsedstvo »Slovenske Sokolske Zveze«.

Vojna.

Balkanske države do tega časa še niso dale odgovora na imedijatni predlog velesil. Razlogi te počasnosti so različni. V prvi vrsti pač odklanjanje vojne oškodnine na vseh straneh, tako s strani Turčije, kot večine velesil. Dalje pa tudi še nimajo Bolgari nobene garancije, da misli Turčija z odstopom Drinopolja resno. Položaj v Turčiji sami še od daleč ni takšen, da bi nudil kakšno garancijo. Vsak čas lahko pade kabinet, ki bi bil voljan prepustiti Drinopolje in zopet bi bilo vse tam, kjer je bilo v početku nove vojne. V takšno hazardiranje se pa Bolgari in zavezniki sploh ne bodo nič več spuščali. Bila bi to nevarnost za posamezne države, kot nevarnost za enotnost zveze; ker Srbi niso bogvekakšni prijatelji tega negotovega zavlačevanja, ki prinaša državam samo škodo. Že obnovljena vojna bo imela za posledice neobdelana polja in na to glad, in znano je, da Srbi ne skrivajo, kdo je vse to zakrivil. Že pred premirjem so bili oni za to, da z združenimi močmi napadejo Cataldžko linijo in da sami diktirajo Turku mirovne pogoje; v ta namen so ponujali 100.000 mož Bolgarom v pomoč, kar Bolgari niso pristopili. Drugič ne sme priti do tega. Zato ono obotavljanje z odgovorom, ki bo po nekaterih vestih sledilo šele po padcu Drinopolja in Skadra. Glede Drinopolja splošna situacija ni negotova ali poslabšana. Drugače je to s Skadrom. Vse pretuje in vse, v svoji močehosti prezirjive geste diplomatov niso ostrošile Črne gore, ki stoji slej ko prej na stališču, da pomenja za njo Skader življenjski nerv, ki ga zato mora dobiti v svojo oblast, pa če pri tem izkrvavi. Raje smrt, kot živeti brez Skadra. Poslaniška konferenca se v svoji poslednji seji ni hotela pečati z Albanskimi mejami; Avstrijski zastopniki so pa to zahtevali, naker seveda se je pričelo brezuspešno »obravnavanje«. Pri tem je Avstro-Ogrska zahtevala od velesil, da priznajo, da obstoji v vprašanju albanskih meja popolni sporazum razven Djakova. Glede Skadra hočejo biti kar preko Črnogorcev na jasnem, da pripade Albaniji. Avstrija si iz ruske izjave, da je voljna, da pripade Skader Albaniji — ako ga Črnogorci ne osvoje

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

Ciganka pa je ostala na istem kraju, oči uprte v vrata Monklarijevega dvorca.

Veliki profos jo je nadzoroval kakih deset minut. Ni se genila z mesta: zdelo se je, da čaka.

Nato je zaprl okno. Drgetal je mrza. Sel je in se vrgel v prostorni naslanjač ob kamini, kjer je veselo praskotal ogenj.

»Ali je izkušala podkupiti krvnika?« je mislil sam pri sebi. »Toda mož je nepodkopen kakor jaz sam. Njegovo srce je kamenito. Nič ga ne more ganiti. Če bi mu bil prej ukazal obesiti lastnega brata — ako ga ima — naklonil bi se bil z največjo brezbriznostjo, in jetri bi obesil brata kakor vsakega drugega. Kaj dela spodaj ta ženska? Česa čaka?«

Cigankina udovratnost ga je presenečala.

Niž dalina se mu ni zdela misel, da ima skriven vtrok, sovražiti Lanturja.

»A čemu me je prišla, potem pravi, da naj ga pomilostim.«

Ves nervozen je vstal in stopil v sosednjo sobo, katere ključ je imel edini on, in kamor ni stopila nobena noga razen njegove.

Bila je spalnica.

Toda Monklar ni spal nikoli tu. V tej sobi je visela slika njegove žene in njegovega sina.

Veliki profos je skrbel za njo z neverjetnostjo. Sam jo otiral in brisal ta portret... Saj je bil edino, kar mu je ostajalo iz preteklosti, ki je tako mučno živela v njegovem srcu.

Monklar je stopil v to sobo samo, kadar je bil razburjen. Prihajal je vanjo iskat tolažbe, dasi je našel le še hujšo bolest.

Tisto jutro mu je bil pogled na mlado ženo, ki se je smehljala iz svojega pozlačenega okvirja, posebno neznosen. Motril jo je par trenotkov z mračnim očesom, zadušil vzdihljive in se vrnil nato mahoma v svoj kabinet.

Na eni izmed sten v kabinetu velikega profosa je viselo razpelo — veliko razpelo, na katerem je sklanjal Krist od suhega srebra svoj s trnjem kronano glavo.

Ob znožju razpela je stal molilnik.

Monklar je pokleknil nanj, zakopal svoj obraz v obe roki in začel moliti.

Povedali smo že, da je veroval od srca ter iskal v nebesih tolažbe za pozemeljsko trpljenje.

Toda nebo mu še ni bilo odgovorilo!

Nekdo je rahlo potrkal na vrata.

Monklar ni slišal trkanja.

»Bog vsemogočni!« je mrmral.

»O, dobri Bog, pravični Bog! Ali nisem dovolj molil, ali nisem dovolj trpel?«

Vrata so se odprla. Prikazal se je Lojola. Z mahljajem roke je menih odlovil lakajja, ki mu je bil odprl; nato pa je rahlo zaprl vrata in se približal klečečemu možu.

»O Gospod, Gospod,« je govoril Monklar, »ali se me res ne usmiš? Oh, če bi mogel pozabiti! In vendar, o Gospod, sem storil vse, da bi ti bil po volji... Z neusmiljenim sovraštvom sem preganjal bogokletnike in razkolnike... Nisem se bal, zrtvovati ti vse svoje mišljenje in svojo svobodo. Zdej sem samo še pokorni služabnik družbe Jezusove... in vendar ne najdem miru!«

»To je zato, ker ne verujete dovolj goreče!« je izpregovoril Lojola. Njegov glas je bil trd, skoraj oduren.

Veliki profos je planil pokoncu in mračno nagubančil obrvi...

A spoznal je Lojola.

»Vi ste, častiti oče!« je vzkliknil.

»Da, sin moj. Primoral sem vaše ljudi, da so mi odprli ta vrata; resnici na ljubo se moram izpovedati, da sem moral rabiti grožnje.«

»Častiti oče, ako bi bili spustili kogar koli, makar kralja samega, bi jih napodil; a za vas, častiti oče, počakajte...«

Pozvonil je.

Dva lakaja sta stopila trepetaje v kabinet.

Monklar jima je vrgel mošnjo denarja.

»To vama bodi plačilo, ker sta ubogala častitega očeta, ki mi je izkazal veliko čast svojega poseta; naj vam ukaže kar koli — on je tu gospodar; razumeta?«

Lakaja sta sključila vsak svoj hrbet v poklonu, ozrša se na Lojola s pogledom, polnim strahu in občudovanja; nato sta odšla.

Lojola se ni zahvalil velikemu profosu.

Saj mu je dolgoval vse te časti. Sedel je, dočim je grof Monklar stal, kakor da govori s kraljem.

»Rekel sem vam prej, sin moj, da Bog ni uslišal vaših prošelj, ker imate premalo vere... Jezus hoče popolno žrtev našega telesa in naše misli. Kaj pa mu ponujate vi? Vsa vaša misel se obrača k njima dvema, ki ste ju nekdanj ljubili... To so človeška nagnjenja, ki nimajo nikake skupnosti z ljubeznijo do Jezusa. Vi plakate, sin moj, a ne nad kri- vičnostjo ljudi, ki oskrinjajo ime njegovega presvetega srca... Kar biva v vas je žalost, ki Bogu ne more biti prijetna... Darovati se mu morate vsega. Jezus noče deliti z nikomur. Zato vam pravim: iztrgajte iz svojega srca sleherno misel, ki ne velja slavi družbe, kateri se zdej prištevate...«

»To izkušam, častiti oče... toda moje poizkušanje je zaman.«

»Pomirite se; vera vam pride s časom, in z vero tudi moči! Potem

boste nezmagljivi. In kakor moja, se bo obračala tudi vaša duša od vsake ljubezni in vsakega človeškega genotja... Kakor jaz, boste zrl s srditimi pogledom na to zemljo bogokletstva in boste mislili samo na to, kako bi maščevali Jezusa... Sicer pa... ravno sem se spomnil kaj je s tistim človekom, ki me je ranil? ...«

»V mojih ječah leži, častiti oče; jutri, ko se zasvita dan, se bo pokoril za svoje grehe.«

»To je potrebno! Kdorkoli udari vojščaka Jezusovega, mora poginiti! In tako torej ne more nič več oteti tega človeka?«

»Nič, častiti oče, nič na svetu!«

»Pričel sem ravno zato, da se zagotovim te važne reči. In tudi zato sem prišel, da vam čestitam, sin-ko moj. Vi boste eden najkrepkejših stebrov našega reda. Vam se imamo zahvaliti, da je brezbožnik, ki je kvaril to deželo, nehal živeti... Jutri, sin moj, ostavim francosko zemljo... Ne pozabite da vam je poverjena velevažna naloga. Izkušal bom sicer da najdem tudi po drugih deželah Evrope tako zveste služabnike božje, kakor ste vi... toda dvomim... No, tudi to, da imamo z vašo pomočjo francoskega kralja v svojih rokah, je že mnogo, zakaj Francija, sin moj, je naša izvoljena dežela. To deželo si hočemo osvojiti... in svet ne bo imel prej miru, preden ne bo Francija posvečena presvetemu srcu Jezusovemu...«

pred sklepom mira — kar nekako ničesar ne dela. Misli pač da je fraza (to njeno domnevanje je žalibog dostikrat opravičeno — to pot pa ne!) Črnogorci pa ne mislijo tako. Zadnja ekspedicija 30.000 mož srbske armade, ki gre Črnogorski-srbski vojski pod Skader s težkimi topovi na pomoč, dokazuje, da so Srbi in Črnogorci vzeli rusko izjavo za resno in da imajo tudi sami resen namen Skader osvojiti. Kakor hitro so pa Srbi in Črnogorci pokazali odločno na svoj namen, tedaj je pa zacvilila nemška žurnalistika, ki stoji v službi vlade in pričela dokazovati, da je glede Skadra dosežen sporazum in da je srbska 30.000na ekspedicija omalovaževanje avstrijskih nazorov in podobnega več. Nibelungentreue je menda Nemcem deveta briga in nič mu ni mar okolnost, da je Srb Črnogorcu dolžan prispevati pomoč in to po vojni zavezji. Strašno togotno so nemški vladni listi in iz tega že hočejo ščuvati na vojno s Srbijo. Vsak vzrok jim je dober, pa če ga pes na repu prinese! Avstrijski diplomat ne vidi drugega kot sebe in svojega brata Albanca. Za mnenje Črnogorce se ne mení in ne računa z naziranjem skaderskega prebivalstva in okolice. O tem poslednjem bomo pisali jutri, da pokažemo, kako misli ondoto prebivalstvo o tem komu naj pripade Skader. Pa tudi Rusija hoče v tem slučaju varovati svoje stališče in zato ono odlašanje z demobilizacijo, ki bi v tem slučaju pomenila izdati Srbe in Črnogorce.

Albanofili so hoteli vedeti, da v padcu Janine ni pokopana albanska zahteva pa Janini, in da je verjetneje, da jo dobe Albanci kot Grki. Nekoliko ostre luči je prinesla v to zadevo čestitka nemškega cesarja grški princenji Sofiji k zmagi prestolonaslednika Konstantina. To se ne smatra le za akt vljudnosti.

Položaj na boljšiču je ostal neizpremenjen in je za zavezniške vedno ugoden.

SKADER PADE.

Dunaj, 11. marca. Situacija v Skadru je obupna. Posadka je izmučena. Mesto se ne bo moglo upirati. Prebivalstvo želi predaje, ker so ji tiranije posadke neznosne. Naskok Črnogorcev in Srbov se pričakuje še ta teden.

Dunaj, 11. marca. Večerni »Tagblatt« prinaša sledeče oficijozno poročilo: Kakor izvem, se je odpeljala srbska armada s topovi in municijo na grških parnikih k Sv. Ivanu Meduanskemu, da osvoji Skader.

GRŠKA OKUPACIJA JUŽNE ALBANIJE.

Belgrad, 11. marca. Po vesteh, došlih iz Aten, je grška vojska dobila ukaz, naj zasede ves oni del Južne Albanije, ki ga Grška v svojem memorandumu zahteva za se, to je vse ozemlje do Valone in Prespanskega jezera.

ZOPET POMORSKA BITKA.

London, 11. marca. Listi poročajo, da je turška križarka »Medzidije« s 6 torpednimi rušilci zapustila Dardanele. Grško vojno brodovje se je takoj postavilo turškemu vojnemu brodovju v bran. Vnela se je kratka bitka, po kateri so morali Turki zopet pobegniti v Dardanele.

KRIŽARKA »HAMIDIE«

Carigrad, 11. marca. Glasom uradne brzojavke so videli v soboto turško križarko »Hamidie« v zalivu Akka pred mestom Haifa v Palestini.

Albanija in Albanci.

Franc Radešček.
(Dalje.)

To se dela navadno le — skrivaj, ko je ključ v vratih obrnjen, okna dobro zaprta in stene debele in potem ono skrivnostno ščebetanje, kjer se slišijo sami šumniki, kot pri kaki pobožni ženi, ko moli »roženkranc«. »Ti Berchtold! Veš, malo prišrafaj tam doli na vŕšice, že veš... hm... tako... veš, saj znaš!«

O podučevanju tedaj ne more biti govora. Kaj pa, najbrže je to storil iz radovednosti, kako bo ta reval iz Berlina govoril o stvareh, katere ima Berchtold že v mazincu leve roke. No, da zadovolji tel svoj radovednosti in »firbcu«, bi lahko drugi dan — leže v postelji, s turškim čibukom v ustih — izvedel vse iz dunajske tetke »N. F. Presse«, ki je na dolgo in široko opisovala »izborne in duhovite argumente slavnega predavatelja«. Tedaj niti to ne drži.

Povsem nekaj drugega je, radi česar se je milostno ponižal zastopnik velesile, avstrijske države, vsemožni grof Berchtold, ki zna iz slabega materiala napraviti »močno neodvisno državno telo«, da se diskomodira priti na predavanje kot kak šolarček.

AVSTRIJSKO OROŽJE PROTI SRBOM.

Dunaj, 11. marca. »Nöues Wiener Journal« poroča iz Carigrada: Turški poslanik na Dunaju, Hilmi paša, je svojo vladno obvestilo, da je avstro-ogrška vlada na prošnjo Porte obljubila, da pošlje v Albanijo orožja in streljiva (proti Srbom).

REVOLUCIJA V CARIGRADU.

Carigrad, 11. marca. Vojaška liga in mladoturški odbor se pripravljata na odločen spopad.

Slovenska zemlja.

Iz Mokronoga.

Leta in leta smo se bojevali obrtniki vseh strok za to, da dosežemo, da se nobena rokodelska obrt ne podeli drugemu, kakor le tistemu ki ima zadostno strokovno izobrazbo, katero mora dokazati z učenim in triletnim pomočniškim izpričevalom. Kar na enkrat pa je c. kr. okr. glavarstvo v Krškem postalo drugačnega mnenja in je brez vsakih dokazov podelilo pravico izvrševanja krojaške obrti neki soprog v pokojenega železničarja. Prej je bila po poklicu natakarka in človek bi moral res imeti modrost kralja Salomona, ako bi hotel razvozljati ta čuden slučaj, kako je prišla ta žena do dokazov usposobljenosti. Pa ne da bi se bilo morda naredilo v izvestnih izpričevalih iz Josip, Josipina? Pa to skoraj ni mogoče, saj bi morali postavno biti dokazi pri c. kr. okr. glavarstvu v Krškem, oziroma v dobi treh tednov na upogled združnemu načelstvu tukajšnje rokodelske zadrge.

Pa ne da bi gospod načelnik oz. tajnik ne bi bila storila svoje dolžnosti? Pri vestnosti, s katero je dosedaj gospod načelnik branil koristi vseh obrtnih strok, tega skoraj verjeti ne moremo. Zato je naše mnenje, da je nepostavnost zakrivila četudi morda vŕsle napadno podanih dokazov obrtna oblast, katero pozivljamo, naj ta svoj korak razjasni, prizadeta ali morda prezrta zadruga, posebno pa gospod načelnik naj v obrambo svojih pravic vloži energičen protest, da ne pusti briskirati svojih v obrtnem redu zajamčenih pravic.

Iz Maribora.

(Alianca: Kemperle — Jahn. — Zadnji koncert.)

Kar smo domnevali že pred časom, je dovršeno: med najbolj narodnim urednikom, najbolj narodno »Straže« na jedni in najbolj nacionalnim, najbolj nemškega lista — »Marburger Zeitung« — urednikom Kemperlom, oziroma Jahnom, je sklenjena zveza, bojna sekira je pokopana, pipa miru in sprave zažgana in že v ritmičnih valčkih dviga kvišku v sinje nebo nje dim, da ga zašnofta pračak Wottan in zavonja bujnouda Freya! Pretečeno sredo je bila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem potrjena sodba prvega sodnika v tožbi Kemperle — Weixl. G. Weixl ima plačati 60 K. Poročilo te obravnave smo čitali v »Marb. Ztg.«, a po načinu pisano, da mora vsak tepec takoj spoznati, da je fabricirano po receptu, ki ga je dal uredniku Jahnu sam »urednik« Kemperle. Kadar je bil še prizadet Slovenec, in če je potem tudi bil oproščen, je blatila »Marb. Ztg.« neženirano, po svojem načinu, dalje. Takrat pa je naredila naravnost sijajno izjemo: poročilo je pisano v tako skrajno Kemperlu prijaznem tonu,

da je vzbudilo v vseh krogih mesta splošno senzacijo. Poročilo je naravnost zagovor Kemperla, ki bi si ga bolje ne mogel izmisлити najboljši advokat. In končno še opazka: »Kdor hoče v mariborski Narodni dom, si mora, če noče biti v skrbi za svojo telesno varnost, vzeti s seboj revolver!« Dozdeva se nam, da je poročilo samo, napisal g. Kemperle — če zna toliko nemški — priombo pa z njega vednostjo, dodal g. Jahn. Pa ne, da bi bilo to poročilo skuhano v »Bürgersalonu« restavracije kolodvora Južne železnice?! Zakaj javnost ve, da je g. Kemperle postal stalen gost tamkal — čeravno je naroden in zaveden. Sicer pa, dovolimo si vpraševati imenovanega gospoda: Ali je res, kar ljudje govorijo — da ste bili že večkrat videti v silno veselem razpoloženju, v družbi g. Jahna, ki je kot oseba sicer zelo prijazen družabnik, v tej in oni krčmi? In če! Kako se vjema z vašo »katoliško« moralo, biti skupaj z jednim najhujših »Los von Romovcev« — javno?! Končno: Ali je gospod konzorcija »Straže« znano to postopanje njih urednika? Sicer pa bodi, kakor že koli: nas bi bilo v dno duše sram, pustiti se na tako — Slovenca — malo časten način, zagovarjati. G. Kemperlu pa svetujemo: Le še tako dalje — na narodno-katoliški podlagi! — Konecrt »Glasbenega društva zadnji četrtlet je prav dobro vŕspel. Obiskalo ga je dokaj zabave željnih, ki niso štedili s priznanjem ne v enem, ne v drugem oziru. Upamo, da se kmalu zopet vidimo.

Iz Savinjske doline.

Napisati bi morali po pravem: »Kako dolgo že?« Na večer v sredo je bil po kupčijskih poilih v Celju nek savinjskodolski kmet, korenina stare vrste, oče hčerke — edinke. To, kar je pripovedoval enemu naših dopisnikov, podajamo samo v potezah: mož ima veliko, nezadolženo posestvo in je vdovec. Umljivo, da je njegova največja skrb, hčerka, ki mu je ostala. Izšloal jo je doma, v Celju in tudi v Gosposveti. Dekle je prišlo domo fino vzgojeno, ni bilo ne le očetu, marveč celi soseski v veselje in ponos. Naravno, da je zahajala — prišla je iz samostana — zelo rada v cerkev, tja do konca lanskega leta. Od takrat je pa postajala popolnoma druga. Oče se je temu — čeravno je naprednjak — čudil, a pustil dekle nemoteno. Dekle tednov sem, pa je videl, da dekleta nekaj teži in začel jo je resno izpraševati. Koncem konca mu je dekle — po mnogem obotavljanju — povedalo, da se mu je obisk cerkve omrzil, radi — duhovna. (Ali je saza, ali subalterna oseba, puščamo danes v stran, ker za trdno pričakujemo, da v najkrajšem času izgine. Če pa bi tega ne storil, pridemo z imenom kraja in dotične blagoslovljene — svinje. Op. poroč.) Dekle, doslej skoz in skoz nepokvarjeno, je bilo izpraševano po tem blagoslovljenem značaju o stvareh, ki se celo med zakonskimi obravnavajo z največjo delikatoso. Oče, ko je to slišal, je najprej hotel nastopiti proti duhovnu, a ga je hčer sama preprosila, da se ni izpozabil tako daleč in prepuštil stvar do nadaljnjega — časopisom. — Dobro. To je zopet jeden konkretnih slučajev te vrste, za katerega o priliki damo javnosti — če se nas bode tiralo tako daleč — na razpolaganje tudi podrobnosti, v kolikor je to dopustno. Sili pa drugo vprašanje na površje: Kaj bode, če pojde med našim ljudstvom tako dalje? Kam pride naša ljudska morala,

če se ne odpomore tej — epidemiji med »dušnimi« pastirji našega naroda. A kaj ne, kakšne bi bile posledice, če bi bilo prišlo — recimo — ravno to dekle v roke onemu pred tremi leti kot otrok? — V jednem desetletju mora biti pri nas hujše, kot za časa Izabele na Španskem in farovski haremi ne bodo takrat nič manj javne tajnosti, kot so bili v onih časih. Če temu ne pridemo y okom, bode naše ljudstvo ravno v nrvnostnem oziru propadlo na nivo najhujše francoske morale, takrat pa bode nemštvo in tudi drugi narodi — z resničnim triumfom lahko trdilo: H. Bartsch je bil še premil... Če specializiramo: da se je dekletu, ki ga imamo v mislih, to zgodilo pred tremi leti — kaj bi bilo nastalo?! Najbrže to, od česar se polnijo javne hiše, ali pa vsaj: popolna izprijenost ženske duše, ki v blato pahnjena, bi bila tudi v blatu poginila — duševno gotovo. In kaj poroče k temu knezoškofijstvo? Tu ima eks. Napatnik nov slučaj. Ali bo izvajal konsekvence? Zapomnijo pa si naj vsi — šale ne poznamo in naše potrpežljivosti je konec...!

Iz Ospa v Istri

Naš gospod nadučitelj je bolan že skoraj tri mesece na revmatizmu v nogah in vsled tega na dopustu. Mislimi smo, da bo c. kr. okrajni šolski svet v Kopru poskrbel za kako drugo učiteljsko moč, ki bi ga ta čas nadomestovala. Motili smo se, kajti naložili so vsloško gospodični učiteljici. Pri nas je dvorazrednica. Prvi razred je razdeljen v dve skupini in vsa to množino otrok naj vlada in poučuje sama gospodična učiteljica, ki je šele prvo leto v službi! To se zdi nemogoče tudi gospodični učiteljici; kajti izgnila je nekam in naši otroci so ostali brez vsakega pouka.

Mi smo slišali, da v slučaju, ako je na šoli pomanjkanje učiteljskih moči, pomaga se iz bližnje večrazredne šole manjrazredni. Nam najbližja večrazredna šola je v Dolini. Tam je trirazrednica z eno paralelko, torej so tam štiri učiteljske moči, ki imajo samo poldneven pouk. Če že ni bilo mogoče dobiti za našo šolo niti suplenta, niti suplentinje, ali ni bilo mogoče odvzeti eno učiteljsko moč dolinski šoli in jo poslati nadomestovat našega bolnega nadučitelja? V Dolini bi si lahko razdelile te ure na tri učne moči, kar bi jih ne bilo toliko obremenilo, kot našo učiteljico, ki je morala skrbeti za tri skupine. Mogoče je to, — toda ne bi bilo po godu nadučitelju v Dolini in c. kr. nadzornik skrbi, da se temu izvrši vsaka želja, a drugi naj trpe. Marsikdo bi nam rekel, naj se pritožimo pri c. kr. okrajnem glavarju, kot predsedniku c. kr. okrajnega šolskega sveta. Tega si nikdo ne upa, ker pri nemi naleti večina na slabo; kajti splošno je znano, da ne pokliče v Kopru nikdo toliko »oŕti«, ko c. kr. okrajni glavar, da molčimo o drugih lepih besedah.

Dnevni pregled.

Hrvatom, Srbom in Slovencem. Pod tem naslovom prinaša »R. N. List« poziv na jugoslovansko mladino, ki se glasi: Vprašanje naše univerze je zopet na dnevnem redu. Kakor vedno, se tudi sedaj objavljajo rezolucije v tisku. Prečitali smo nekaj teh rezolucij — nas niso mogle zadovoljiti — mi zahtevamo več. Ker nas bole te razmere, ker ljubimo svoj narod, ker mu želimo

Velenemčijo. Op. pis.) Po berlinskem kongresu je rekel v nekem razgovoru s francoskim poslanikom grof Andrassy o mogočem nasledstvu: »Ono, kar ne moremo dopustiti v nobenem slučaju, je pojav nove slovanske države v sferi naših današnjih ali jutrajšnjih interesov.« Na vprašanje poslanika: »Kaj se hočete vsled tega vojskovati?« je odgovoril Andrassy brez vsakega obotavljanja: »Da!« Avstro-Ogrska stoji danes pred isto samo nalogo. Ona mora pokazati svojo voljo, ne odstopati nikakemu priŕisku ne ukloniti se niti pred najsurovejšo mogočnostjo. Potem bodo tudi drugi miroljubni. (Dolgotrajajoče ploskanje.)

To so glavne misli berlinskega predavatelja in avstrijskega »Stimmungsmacherja«, ki se točno identificirajo z avstrijsko politiko sploh in z nemško še posebej.

Ali je potem čudno, zakaj se navdušujemo za naše brate na jugu. Ali je potem čudno, zakaj se dobrim godi krivica in slabim se daje več kot pravico!

Ne čudimo se! Vajeni smo teh pojavov. Le žal, da bi pozabili na nje, ko bi nas Harden ne spomnil na nje.

Tu je ekstrakt onega famoznega gesla avstrijske politike: Divide et impera!

Razkosaj ogromno slovansko

dobro bolj od vseh osebnih in strankarskih koristi — nečemo molče sprejemati udarce z Dunaja in iz Peŕste — ampak hočemo biti prvi na braniku svojih pravic. Ob času, ko Arnavti dobivajo svojo autonomijo in Italijani v Trstu dobe svojo fakulteto — moramo zahtevati odločno, krepko in z vsemi sredstvi, da se priznajo izpiti na zagrebški univerzi. Pozivljamo vse zastopnike stranke in vso javnost, da se zavzamejo energično, da se to vprašanje takoj reši. To zahtevamo mi, Jugoslovani v tej monarhiji — v imenu svojih pravic in dolžnosti. Fraz in obljub ne maramo — hočemo dejanj! Sovražimo banalne izjave, s katerimi se drži cel naš starinski in komodni patriotizem, hočemo dela, ne besedi in zahtevamo, da to pot zadeva ne ostane pri tiskanih protestih. V imenu časti in poštenja, v imenu svobode in svetlini našega trpečega naroda, pozivljamo cel narod, da zahteva rešitve tega važnega vprašanja. Popuščanje v tem času je za nas nečast in nepoštenost — narodna sramota. — Rešimo svoje pravice! Rešimo življenje. Cela akademija, mladina podpirana od celega naroda mora skupno izvesti to akcijo. Ali bomo mi Hrvaŕi, Srbi in Slovenci ljudje, vredni tega imena, ali pa bomo golazen, kakor nas zovejo Švabi. Vprašanje reciprocitete zagrebskega vseučilišča je vprašanje, naše narodne časti. — Tako piše šibeniška akademika mladina. Pri sedanjih razmerah ne moremo drugega, kakor da tak nastop pohvalimo in odobravamo. Kje je pa slovenska akademika mladina? Ali še živi? Ali pojdejo dogodki mimo nje kakor so šli pred 100 leti? Ali bi ne kazalo o tem resno izpregovoriti?

Napredek slovenske kulture se obeta zopet in sicer s sv. Bonifacijem. Mi smo tako srečni, da imamo nešteto blaga te vrste, ki ga plačujejo naše pobožne ženske: Bogoljub, Don Bosco — Afrikanski misijoni itd. kakor se že imenujejo glasila raznih kongregacij, verskih družb in bratovščin. Kaj se tam notri piše, je vsakemu znano. Boljše slovenske dame sprejajo to blago tudi v tujem jeziku. Zdaj pride sv. Bonifacij. Doslej je bil namenjen le Nemcem in Čehom — zdaj pa ko so se »brezverski listi tudi drugod pomnožili — mora priti sv. Bonifacij tudi Slovence izpreobračati. Sv. Bonifacij nese nekaterim visokim gospodom lepe dobike.

Germanizacija na naših železnicaŕih kaže najbolj neprimerno razmerje med slovanskimi in neslovanskimi uradniki v naših deželah. V področju tržaškega ravnateljstva državnih železnic bi moralo biti 328 uradnikov Jugoslovancev, je jih pa le 136; nasprotno pa je 285 Neslovancev, od teh 255 Nemcev, dočim bi smelo biti le 93 Neslovancev in med njimi 13 Nemcev. Temu je krivo naše ljudsko zastopstvo, ki se nič ne briga za to, dočim pa se Nemci hvalijo, da so s svojimi zastopniki lahko zadovoljni, celo tudi na Kranjskem. Kako je pri nas, kaže najbolje Gorica, kjer se je po nemških železničarjih ustanovila krepka nemška kolonija. Pri nas se dannadan ponavljajo take številke v javnosti — nemško delo pa gre naprej. — To pospešuje naša potrpežljivost in molčečnost.

»Slovenska Šolska Matica« je te dni začela pošiljati svoje knjige. Reči moramo, da so te štiri knjige krasen velikonočni dar. O knjigah še izpregovorimo. Letos dobe udje: Pedagoški Letopis — Domoznanst-

telo na več slabjših delov in porazdeli te dele sorazmerno med Nemce in v kratkem času nastane pobožen spev bivših Slovanov, ki bodo hvaležno klicali: Heil dir, Germania! Wir fürchten niemand als Gott, seit die Slaven zu Grunde gegangen sind!

In temu namenu moramo tudi mi Slovenci služiti. Biti moramo pod orožje v rokali velenemške propagande, noče se uničiti samo nas, temveč tudi naše brate, na katere se kulturno in moralno naslanjamo, na katere smo ponosni, uničeni oni, uničeni smo tudi mi, dvigajo se oni, dvigamo se tudi mi, z njimi vstajamo in z njimi padamo.

In tu prihaja frivolna igra pangermanizma z nesramnim cinizmom: združiti neslovanske, odnosno države z množico slovanskega prebivalstva, v en blok proti čisto slovanskemu bloku.

Ako se hoče združiti Nemčija, naj se združi s komur hoče, toda država v kateri prevladuje slovanska večina se ne sme dati zlorabljati, ker prej ali slej mora počiti struna potrpljenja med slovanskimi narodi.

Pomnite Vi, nemški pijonirji, predno postane Slovanstvo izdajica lastnih svojih interesov, morajo izginiti avstriji. Slovani ail pa nastati nova, svobodna, pravična Avstrija!

O tu, felix Austria!

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v
restavracijo „Tivoli“;
tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

Za obilen obisk se priporoča

je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
:: polago. ::

Alex. Heger.

veni pouk v ljudski šoli — Didaktika
in Flora slovenski dežel.

Na poti k zdravniku umri. Pred-
včerajšnjem je peljal neki posestnik-
kov sin iz Predoselj svojega bolne-
ga očeta na vozu v Kranj, da bi tam
dobil bolnik zdravniško pomoč. Pri
Primskovem pa se je bolnikovo stan-
je tako poslabšalo, da so morali
kmeta diti z voza v neko gostilno.
Tam je v nekaj minutah izdihnil.

Vsled opeklin umrla. 42letna
omožena delavka Polona Kržišnik
iz Dobrave pri Trati so dne 2. t. m.
na paši ne daleč od njenega stano-
vanja zgrabili epileptični krči, vsled
česar je Kržišnikova padla v ogenj,
na katerem je kuhala kosilo. Pri tem
je zadobila tako težke opekline, da
so jo morali odpeljati v deželno bol-
nišnico v Ljubljano. Tam je pretekli
petek na zadobljenih opeklinah
umrla.

Smrtna nesreča. V Škocjanu pri
Mokronogu, pri žrebčarski postaji,
ki je pred par dnevi semkaj došla,
da ostane, kakor vsako leto, štiri
mesece tukaj, se je zgodila nesreča.
Korporal Jožef Novak, doma iz
Stajerske, je preteklo soboto dopol-
odne snažil in pometal okrog enega
izmed žrebcev. Kar konj vzdigne
nogo in ga vdari v levo stran tre-
buha. Revez je sicer moral takoj
leči, vendar je v nedeljo jutraj še
vstal, se sam opravi in šel zopet na
svoje delo. Toda obšlo so ga vnovič
slabosti in ob 11. uri dopolodne je
umrl.

Obstrelil se je. Josip Velišek,
42letni posestnik iz Imenja v občini
Kojško, je hotel napraviti vodnjak
na svoji njivi; pri tem se je mina
užgala in ga težko na obrazu ranila.

Pri padcu si razbil črepinjo.
24letni Andrej Lipicer iz Trnovca
je hotel oni dan nesti skupno z dru-
gimi tovariši veliko deblo iz gozda.
Pri tem je padel tako nesrečno, da si
je razbil črepinjo. Ranjenca so odpe-
ljali v bolnišnico usmiljenih bratov
v Gorico.

**Avtomobilska nesreča ministra
notranjih zadev.** Minister notranjih
zadev Heinold se je peljal dne 9.
marca 1913 v družbi ministrskega
svetnika dr. Deutscha v avtomobi-
lu v Forchtenstein pri Mattersdorfu
na Ogrskem, da si tam ogledal
Esterhazyjski grad. Ob pol sedmih
zvečer je nastopil minister pot nazaj
na Dunaj. Ne daleč od Mittersdorfa,
še na ogrskih tleh, se je avtomobil
vsled vlažne in spolzke ceste pre-
vrnil. Minister je zadobil pri padcu
šest centimetrov dolgo rano na čelu.
Najbrže je ministra ranilo zdroblje-
no steklo. Ministrski svetnik in so-
fer avtomobila sta ostala nepoško-
dovana. Heinolda so obvezali na kar
je nadaljeval svoj pot in prišel zve-
čer na Dunaj. Poškodba je lahka in
se bo najbrže zacelila že v osmih
dneh.

**Samomorilen poskus ali nesre-
ča?** Član gosposke zbornice grof
Adam Vay se je preteklo nedeljo
jutraj težko poškodoval s strelom
iz samokresa. Vajja so takoj odpe-
ljali v sanatorij, kjer se je dognalo,
da je poškodba smrtno nevarna.
Krogla je prodrla v prsa in ranila
pljuča. Zdravniki trdijo, da se Vay
ne sme za sedaj operirati. Bolnik je
brez zavesti. Doslej se še ni dognalo,
ali gre tu za nesrečo ali za samo-
morilen poskus. Zdravniki dvomijo,
da bi se jim posrečilo ohraniti grofa
pri življenju.

Na smrt obsojen. Kakor je »Dan«
že svoj čas poročal, je 21letni rudar
Gustav Krygiel umoril svojo
23letno ljubico Filomeno Masopu-
stovo iz Tešina. Krygiel je stal dne
9. t. m. pred porotniki. Sodišče je
Krygiela obsodilo na smrt. Rudar
je namreč umoril svojega dekleta,
kakor smo že poročali, s tem, da ji
je pri nekem vodnjaku potisnil gla-
vo v vodo in jo toliko časa držal
pod njo, da je deklet vsled zadušenja
umrlo.

Drama bolne matere. V okraju
Kraslice na Češkem je obesila žena
tkalca Schindlerja dne 10. t. m. svo-
ja dva otroke, izmed katerih je bil
prvi star eno leto, drugi pa deset let.
Nato se je vrgla s tretjim otrokom
v ribnik pri pokopališču. Na klice
nesrečne matere so prihiteli na me-
sto ljudje, ki so oba rešili. Kot mo-
tiv za svoje dejanje navaja Schin-
dlerjeva bolezen.

Aretiran tajnik. Tajnika podjetja
Delcourt na Dunaju so dne 10. t. m.
aretirali, ker je poneveril 180.000
frankov. Omenjeni tajnik je tudi na
sumu, da je svojega prijatelja na po-
ti iz gledališča domov umoril.

Masčevanje žene. V Gaisrucku
pri Stokeravi ima dunajski tovar-
nar F. J. Mayer neko vilo. Ko se je
preteklo soboto okrog polnoči s
svojo gospodinjjo mudil v eni izmed
svojih sob, so počili nenadoma štirje
strelji, zunaj hiše, razbili šipe v ok-
nu in lahko ranili Mayerja, dočim
je ostala njegova gospodinja nepo-
škodovana. Drugi dan v nedeljo so
aretirali Mayerjevo ženo, ki živi lo-
čena od svojega soproga na Dunaju
in o kateri je znano, da je silno lju-
bosumna na ono gospodinjjo.

Samomor na kliniki. Na kliniki
dvornega svetnika Ciharija na Du-
naju se je vrgel pretekli ponedeljek
s 3. nadstropja pacient Tobija Ro-
biček, ki je bil na mestu mrtev.

Ponesrečen beg. Gostilničar La-
dislav Toman, ki je bil radi umora
na smrt obsojen in potem pomilo-
ščen in ki se nahaja v praški jetni-
šnici, je hotel pretekli ponedeljek
ubežati z nekaterimi sojetniki iz je-
če. Ta beg se je pa Tomanu pone-
srečil, ker je namera prišla še pra-
vočasno na dan.

Samomor advokata. V St. Pöltnu
se je dne 9. t. m. vstrelil znani du-
najski dvorni in sodni advokat Hans
Püreger. Slabe gmotne razmere so
Püregerja pripeljale do tega, da je
sešel po samokresu. Püreger je bil
svoj čas akcionar pri podjetju »Be-
netke na Dunaju«, kjer je pri polo-
mu tega podjetja izgubil več sto ti-
soč. Püreger je istočasno izgubil več
svojih klientov, med njimi tudi ba-
rona Alfonza Rothschilda. Ostali de-
nar je zaigral na borzi. To je bil tu-
di vzrok njegovega samomora.

Roparski umor. Blizu Rive ob
Gardskem jezeru so našli preteklo
nedeljo ljudje truplo delavca Angela
Parinija. Parini je imel na tilniku
globoko rano. Pravi se, da gre tu za
roparski umor, ker se je pri Pariniju
našlo samo 10 vinarjev, čeprav je
pred kratkim potegnil vso svojo
plačo.

Ladija z 72. osebami se potopila.
Kakor se iz Špiča poroča, se je tam
potopila ladija, na kateri je bilo 65
žensk, štiri deklice in trije vojaki,
ki so se hoteli napotiti na albansko
obrežje. Vseh 72 oseb je utonilo.

Eksplozija v tovarni za dinamit.
V Nobejski tovarni za dinamit v
Ardeju je nastala pretekli ponde-
ljek velika eksplozija. Več poslopj
je razrušenih in tudi več ljudi se je
vsled eksplozije več ali manj poško-
dovalo. Zavladala je velika panika.

Žalosten konec igralca. Rumun-
ca Ivana Dimitrescuja, ki je živel v
poslednjih letih v Londonu, so našli
preteklo nedeljo na cesti mrtvega.
Dimitrescu je izvršil samomor. Pred
nekaj leti je v enem dnevu zaigral
celo svoje premoženje, ki je zna-
šalo poldrug milijon kron.

Drama na divjem zapadu. »Dai-
ly Express« prinaša poročilo o dra-
mi, ki se je odigrala pred kratkim v
angleški Kolumbiji. Tam so našli
namreč truplo nekega moža, ki je
imel na životu več globokih ran z
nožem. Mrtvec je identičen s fran-
coskim potovalcem de la Clairejem,
ki je bil s svojim spremljevalcem na
Hudsonu cel mesec zasnežen. Oba
sta trpela silen glad. Vodnik razisko-
valca de la Claireja je postal vsled
lakote blazen in je raziskovalca
umoril. Poročilo o svojem groznem
delanju je zapisal na vrata neke ko-
če, na kar je zbežal in poginil v
snegu.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Valentin Vodnik o slavniki.
Vodniku so bili ženski slavniki še
nekaj novega in čudnega. V »Novi-
cah« 13. dne junija 1797. je poročal:
»Novine iz Benetk« pišejo: izpre-
membe v obleki v Parizu so še bolj
nestanovitne, kakor so bile včasih.
Nekaj dni sem nosijo ženske slam-
nate klobuke, slamnate poveze,
slamnate pahljače. Kmalu bodo no-
sile še slamnata krila. Dobro je ven-
dar, da te lepe prijateljice niso sa-
me slamnate!« Kaj bi dejal dobričina
Vodnik, če bi videl Slovenke v dan-
danasnjih klobukih, slavniki in to-
aletah?

Gledališče v Tripolisu. Dne 5. t.
m. so otvorili v mestu Tripolisu pr-
vo gledališče, seveda italijansko.
Otvorili so sezono z Leharjevo novo
opero »Eva« in so se udeležili
slavnostne predstave načelniki ob-
lasti. Navdušenje velikansko! Tako
je zaničevana opereta nositeljica kul-
ture v Tripolisu, kjer imajo seveda
tudi že več kinematografov.

Kako nastajajo mode. Moda je
skoro v vseh jezikih ženskega spola

in to ne samo zastoj ali po naključ-
ju. Zakaj moda ima vse tipične
ženske lastnosti: nestanovitnost, vr-
tlovljivost in — bodimo vljudni —
vselej je lepa. Nastaja, da človek
niti ne ve, kdaj in kako: iz razpolo-
ženja knezov, iz fantastične ideje
umetnika, včasih se lahko zahvali
za svoj postanek veliki zgodovinski
skrivnosti, dočim nastane včasih
tudi iz čisto banalnega slučaja, ka-
terelega junak ali žrtev so bili mogo-
neži tega sveta. Marcel Venezit pri-
poveduje v »Journalu«, da je bil ce-
sar Franc I. prišel striči si lase na
glavi vsled velike rane. Takoj je celi
dvor napravil isto za njim in celi četr-
t stoletja nato je bila moda popol-
noma ostrizana glava. Ko se je za-
čelo drugo stoletje takoj za tem, so
začeli nositi visoki gospodje, mladi
in stari skodrane lase kakor otroci,
da bi bila njih frizura enaka oni Lu-
dovika XIII., ki je bil takrat 10 let
star. Ko pa je bil ta kralj pri svojih
25 letih že brez las, je prišla v mo-
do lasulja, katere krajevanje je
trajalo precej dolgo. Prišla je, kakor
bi jo kdo poklical in »levi« tedanje
dobe so jo pozdravili z nepopisnim
navdušenjem. Lasuljar Ludovik XIV.
pa je iznašel slavno kraljevo lasu-
ljo, ki je tehtala dva in pol funta, ki
je postala »bonton« družbe in katero
so dolgo in mnogo posnemali. Zani-
miva bo gotovo zgodovina lasulje
»a la Cadenette«, ki je zaspal ne-
koč v salonu neke dame. Tu sta pri-
šli k njemu hčerki gostiteljice, prva
osemletna, druga desetletna punčka
in sta mu skrivaj spletki zadaj z las
kito in jo zavezali z barvanim trakom.
In glejte — moda je bila tu.
Tako so potem nosili visoki gospodje
kite, zvezane s trakom! Znano je
tudi, kako priljubljena in razširjena
so bila v XVIII. stoletju obročasta
krila. Toda manj znano bo, kako je
prišlo do te priljubljene mode na
Francoskem, odkoder se je razne-
sla po celi Evropi. Na Francosko so
prišla ta obročasta krila iz Angle-
ške, kjer so se pojavila že leta 1711.
in kjer so postala predmet zasmeho-
vanj in dovtipov tedanjih žurnali-
stov. Dve angleški dami sta prišli
leta 1715 v obročastih krilih na pa-
riški dvor, kjer je bilo vse moda,
kar je bilo angleškega. Knežinja Mor-
tuago, ki je imela malo večji trebu-
šek, kakor je bilo želeto, se je ravno
tako pojavila na dvoru s takim kri-
lom. Skraja se je temu vsak smejal,
počasi pa so postala ta krila intere-
santna in glednišč modna. Toda ka-
kor se je obročasto krilo rodilo, ta-
ko je tudi umrlo. Trik visoke dame
je dvignil do slave in nezdoda
velike umetnice ga je pokopala.
Leta 1874. je bila gospodična Clai-
ronova kraljica »Theatre Francaise«.
Ko je nekega dne morala igrati neko
ulogo v obročastem krilu, se je ne-
nadoma pripetilo. Da se je krilo v
garderobi pred predstavo zamazalo
z oljem. Da bi se krilo popravilo,
ni bilo več časa in umetnica ni imela
obleke, ki bi bila pripravna za
ulogo. Tu je napravila radikalen
sklep. Vzela je iz krila obroč in je
igrala nato v gladkem krilu. Ko so
ostale umetnice to vidile, so začele
delati isto, kakor gospodična Clai-
ronova. Slava obročastega krila je
bila pokopana. Nič manj zabaven je
početek »okrašujočega obliža«. Voj-
vodinja Montmorillonka je nama-
zala majhen mozolček, ki se ji je
zvečer napravil, s črno tinkturo.
Zjutraj pa ga je pozabila zmiti, kar
ni bilo nič redkega pri damah one
dobe. Njena nepozorna ali pa naga-
jiva komornica pa je tudi pri pudran-
ju pustila oni mali madež na obra-
zu tak, kakor je bil in vojvodinja se
je z njim pojavila na dvoru. Ker so
bile takrat vojvodinje merodajne v
modi, je postala moda nositi črn ob-
liž. V nepozornosti komornice so
druge dame na dvoru videle nada-
ljevanje španske mode, zakaj noša
črnega obliža je bila že davno moda
španskih dam. Na Francoskem je
dosegla ta moda »zlato dobo«, po-
sebnost za vlade markize Pompa-
dour, ki je porabila ta obliž ne samo
za obraz, ampak tudi za označanje
bojnih načrtov. Tako je poslala mar-
šalu iz Estrees, ki je bil takrat vr-
hovni poveljnik francoske vojske,
pismo in v njem mapo, posebne vr-
ste. Mesta, katera bi moral maršal
pridobiti, pozicije, katere je moral
brani — vse je bilo čezinčez ozna-
čeno z »okrašujočim obližem«.
— Grof d' Orsag, znani francoski ele-
gan, je živel v Londonu kot državni
poslanik. Nekega dne ga je obiskal
neki francoski krojač, ki ga je pro-

sil, naj naroči pri njemu obleko.
Grof, ki je imel rad bizarne slučaje,
je pokazal na vrečo z ržjo in je re-
kel: »Ako znate, mi napravite iz
tega hlače!« Krojač je bil sicer pre-
cej presenečen, vendar je ugodil
povelju in naročilu in je prinesel čez
dva dni nato hlače, v katerih se je
grof, ki je ljubil šale, pojavil v klu-
bu. Kmalu nato ni bilo v Londonu
gigerla, ki ne bi imel hlač iz vre-
natega platna.

Ljubljana.

— **Potovanje v Rim.** Na ljub-
ljanskih cerkvah se svetijo plakati,
ki naznanjajo potovanje v Rim.
»Slovenec« piše, da manjka moških.
To je razumljivo, ker morajo nimajo
toliko časa za take stvari, kakor
žene. Ženske že vedo, zakaj gredo
tako rade v Rim.

— **Vseučiliški profesor dr. A.
Bazala,** hrvatski pisatelj in tajnik
Matice Hrvatske, se mudi že nekaj
dni v Ljubljani, da pripravi izbor iz
vseh A. Askerčevih pesnitev, ki iz-
idejo v posebni knjigi Matice Hrvat-
ske za leto 1913. Dr. Bazala hoče
izbrati bisere Askerčeve poezije in
napisati kot uvod temeljito študijo.

— **K nesreči v pivovarni Union**
v Šiški se nam podrobneje poroča:
Nesreča, ki se je zgodila v ponde-
ljek popoldne, je bila grozna. Vin-
cenc Sirk, doma iz Tacna, rojen
leta 1893. je šel v gorenji del nad
stroje, kjer pravzaprav ni imel ni-
česar iskati. Tam ima opravka stroj-
nik. Mogoče se je hotel za trenutek
oddahniti — pri tem pa je prišel v
dotiko z drogom, ki se je vrtil po-
leg glavnega stebra. Drog je zgrabil
njegovo obleko in ga je začel v tre-
nutku vrtiti okrog. Pri ropotu koles
se njegov krik niti slišati ni mogel.
Nesrečni mladenič se je vrtil na
druhu in je bil z nogami po tleh
tako, da sta se mu obe nogi polo-
mili. Moral je trpeti grozne muke,
ker je šele potem prijel vijak tudi
roko, ker se je menda lovil — in mu
je jo odtrgalo. Med tem je prišlo
telo v dotiko z drogom — pretrgalo
mu je trebuh tako, da so padla čre-
va ven. Razmesarjeno telo je potem
padlo po stopnicah v spodnje pro-
store pred prestrašene delavce, ki
niso imeli slutnje, kaj se je zgodilo.
Na lice mesta je kmalu na to prišel
dr. Rus. Na drogu so se še poznali
kosi obleke, ki so bili oviti okoli
droga. Drog je obleko strgal — ta-
ko da je telo golo odletelo na tla. —
Odpeljali so ga v mrtvašnico. Ne-
srečo je smatrati za eno onih po-
gostnih, ki se zgode navadno ob
pondeljkih.

— **Iz gledališke pisarne.** Snočnja
predstava Sem Benelljevega poe-
ma »Ljubezen treh kraljev« se je
morala vsled prepričlega obiska od-
povedati. V četrtek se uprizaro zad-
njič v sezoni za par Rossinijeva
komična opera »Brivec Seviljski« z
znano koloraturko gospo Otahalovo
v vlogi Rozine kot gostom.

— **Gostovanje gospe Cilke Ota-
halove.** Pri kronski predstavi v četr-
tek bo pela vloga Rozine kolora-
turna pevka Cilka Otahalova. Vlo-
ga Rozine je pisana specialno za
koloraturke; gospa Otahalova je
pela to vlogo opetovano z največ-
jim uspehom na praškem narodnem
in stuttgartskem dvornem gledali-
šču. Kot vložko bo pela znamenito
koloraturno arijo iz Donizettijeve
opere »Lucija lamermorska.« Veseli
ton te opere, temperamentna
igra in dovršeno petje naših najbolj-
ših pevskih moči (Fejfar, Harner,
Križaj) neti od konca do kraja do-
bro voljo med občinstvom.

— **O svojem bivanju v Solunu**
in Carigradu predava danes v sre-
do dne 12. t. m. ob 8. zvečer v
»Mestnem domu« urednik Rasto
Pustoslemšek. Predavanje bo obse-
galo ta-le poglavja: 1. »Solun«. —
»Med bosanskimi in srbskimi mu-
hadžirji« (izseljenci). — »V družbi s
sultanovim namestnikom«. 2. Kava-
la in Dedeagač. 3. Carigrad. —
Sultan Mehmed V. — »Selamlik«. —
»V raju Abdul Hamidovem«. — Di-
jaki in dijakinje, delavci in delavke
so vstopnine prosti, drugi plačajo
20 vin. Prostovolni prispevki za bal-
kanske ranjence se hvaležno spre-
jemajo. Predavanje bodo izpopol-
njevale skiptične slike.

— **Afera Polanjsko — I. del.** Dne
9. t. m. je dospel parnik belgijske
družbe »Red Star Line« »Finland«
v Antwerpen, kjer je ondodna poli-
cija na podlagi zahteve ondodnega

avstro-ogrškega konzula v smislu
po ljubljanski policiji tjakaj vposlane
tiralnice in zapornega povelja ljub-
ljanskega deželnega sodišča dvojico
aretovala in, zaplenivši denar, koli-
kor sta ga imela pri sebi, ju dala v
zapor. Tu bodeta čakala toliko časa,
da bode izvrševalno postopanje pri
kraju, nakar se ju bode privedlo v
zapore ljubljanskega sodišča. Drazest-
na dvojica je vzela dne 10. decem-
bra lanskega leta pri mestnem ma-
gistratu potni list za vse evropske
države. V svrhu nameravane golji-
fije je Polanjsko napravil dne 25. de-
cembra 1912 preskušnjo v tem, da
je dvignil v zadržnem imenu pri
banki 40.000 K, katere je pa takoj
drugi dan vložil nazaj. Dne 3. fe-
bruarja je nastopil svoj tridnevni do-
pust, češ, da gre po nekem opravi
v Istro, dvignil istega dne pri »Ja-
dranski banki« v imenu »Združne
zveze« 40.000 kron ter se ponoči s
svojo boljšo polovico odpeljal z brz-
zovlakom v II. razredu na Dunaj.
Doma sta pustila vse, kakor ljudje,
ki so za par dni kam namenjeni. Na
oknu so bili jajčki, surovo meso, ku-
retina in maslo, zunaj na stopnicah
pa posoda za mleko, kakor po navadi
vsak dan. Na Dunaju sta bila na pu-
stni torek, ter se zvečer, z južnega
do zapadnega kolodvora odpeljala z
avtomobilom, od tam pa z brzova-
kom proti Ulmu. Nato sta se pojavila
v Stuttgartu. Tam sta v neki banki
deponirala 4000 K, katere je že, ka-
kor znano, policija zaplenila. Popu-
stila sta tam tudi pleteno košaro z
razno obleko, katero je ondodna poli-
cija sedaj že sem poslala. Dne 12.
februarja sta se pojavila v Hamburgu,
potem je pa državno-nemški poli-
ciji, ki jima je bila sicer za petami,
a vedno 2 dni prepozno, zmanjkala
za štiri dni vsaka sled in se še ne ve,
kje sta se takrat potikala. Dne 16. fe-
bruarja sta se pa zopet pojavila v
Doveru na Angleškem, kjer je po av-
stro-ogrskem konzularnem agentu
Williamu Grantu na podlagi ljubljans-
ke tiralnice obveščena angleška poli-
cija pač vedela o njih, a ju je zaradi
znane »engliške Sunday« pustila
vkrcati se na belgijski parnik »Va-
derlande«, s katerim sta dospela dne
25. februarja v New York. — Tu ju
je naseljevalna komisija na posredo-
vanje tamošnjega avstro-ogrškega
konzulata zavrnila in sta morala ta-
koj drugi dan odpluti s parnikom
»Finland« proti Evropi, seveda ne v
I. razredu, marveč v medkrovju. Ako
vzamemo v roko zemljevid, prepi-
čamo se, kako sta svoj beg uredila
in kako silno ga zvižala, da ne bi pri-
šla v roko policiji. — Nekaj časa ju
je izdajala modna, 59 kg težka plete-
nica in Polanjskove črke, kakor tudi
njegov »privrsek«, dražestna ženica.
V Stuttgartu, bil je Polanjsko že pravi
obriti Anglež in le »privrsek« je imel
še s seboj, a kljub temu ga je izvo-
hal konzularni agent gospod Grant.
— Dne 7. t. m. sta se peljala mimo
Plymoutha, kjer se je avstrijskemu
konzulu g. Orlandu posrečilo v smi-
slu zahtev ljubljanske oblasti nujno
izkrcanje na angleških tleh preprečiti.
Dne 9. t. m. sta bila končno prijeta v
Antwerpen. Sedaj je treba le še iz-
ročevalno postopanje formalno izve-
sti in dvojico bomo lahko pozdravili
v kakih 14 dneh na našem kolodvoru
v spremstvu justične uprave.

— **Slabo ji je postalo.** V ponde-
ljek popoldne je neki ženski v
Zvezdi nenadoma postalo slabo, ta-
ko, da se je zgrudila na klop. Neki
stražnik jo je dal v rešilnem vozu
odpeljati v bolnišnico.

— **Umrl so v Ljubljani:** Ivan
Vrečar, užitkar, 88 let. — Stefan
Högnsmann, dninar, 34 let. — Ivan
Presetnik, delavec, 47 let. — Franči-
ška Oličič, posestnikova hči, 1 dan.
— Marija Bonča, dninarica, 68 let.

Trst.

Krojaško vprašanje v Trstu. V
našem tržaškem mestu je mnogo
gnilobe in tudi med slovenskimi kro-
jači ne vladajo najlepše razmere. Če
bi si gospoda vzela k srcu geslo:
svoji k svojim, bi se slovenska kro-
jaška obrt povzpela in povzdignila,
kar bi bilo nam vsem v korist. Kadar
so volitve, slišimo toliko lepih besedi
o »naših obrtniki«, obrtnik in dela-
vec sta prva bojovnika na volišču —
potem pa se nihče ne zmeni za nas.
Naši prvaki in sploh Slovenci podpi-
rajo n. pr. slovensko trgovino z ob-
leko — to je dobro in lepo — dasi je
v Trstu več slovenskih krojačev —
ampak v tisti trgovini ne delajo slo-

venski krojači, ampak krojači iz Kalabrije. Tako redimo za slovenskim imenom italijanske krojače — dočim slovenski nimajo dela. Tako premalo gledamo na vse in tuji se rede od denarja »ščavov«. Mislimo, da podpiramo slovansko stvar, pa redimo Italijane... Ob volitvah bomo pa iskali »Slovenske zavedne« obrtnike. — Ponos in zavednost zahteva, da pogledamo nekoliko tudi za kulise — da se ne bo za slovenskim napisom pitalo italijanskih priseljencev — ampak da dobe zaslužek res domači delavci in obrtniki. — Slovenski krojači pa naj napravijo svojo zadrugo in naj si pomagajo z združenimi močmi. Vzemite si za vzgled čevljarstvo zadrugo. Tako si bomo opomogli in bomo varovali svoje koristi. Eden za več.

Društva.

»Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb« v sodnem okraju Ljubljana vabi na svoj letošnji redni občni zbor, ki bo v sredo 26. marca t. l. popoldne ob 6. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani s tem le dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in računskih preglednikov. 2. Volitev enega odbornika in dveh računskih preglednikov. 3. Slučajnost. Ako ta društveni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih odbornikov.

Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Kamnik in okolico se vrši v petek dne 14. marca ob 6. uri v čitalniški dvorani. Pridite v večjem številu kot zadnjič.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

URADNA OBJAVA.

Dunaj, 11. marca. Jutrajšnji »Fremdenblatt« prinese uradno objavo sledeče vsebine: Pismi cesarja in carja sta prinesla nov dokaz za to, da se vsled dogodkov na Balkanu mišljenje obeh vladarjev ni spremenilo. Oba sta prepojena z miroljubnimi tendencami, kar bo pokazano s tem, da bodo vojne priprave na galicijski meji nekoliko zmanjšane, ker iste niso nič več nujno potrebne. Tudi v ruski državi bo prišlo k odpustitvi dela vojske, ki bi imel iti že pretečeno jesen na dopust. — K temu priobčuje »Fremdenblatt«, da pomenja vse to olajšanje položaja ne le za Avstrijo in Rusijo temveč za celo Evropo. Ta majčkena demobilizacija bo dokaz, kako prirčne, prijateljske so razmere, ki vladajo med obema vladarskima hišama, in ravno to prijateljstvo suverenov je najboljši porok za mirne čase. Z demobilizacijo si dasta suverena vzajemno dokaz zaupanja. Narodi države naj občutijo globoko hvaležnost do vladarjev, vsled tega velikosrčnega dejanja. In podrobnega več pripoveduje »Fremdenblatt« in še to, da je orientalna politika Avstrije vedno stremila za neodvisnostjo balkanskih držav (!).

KOLIKO MOŠTVA BO ODPUSTILA RUSIJA?

Petrograd, 11. marca. V poučenih krogih se zatrjuje, da bo Rusija odpustila na galicijski meji 36.000 mož.

SRBI IN GRKI PODJARMIMO ŠE OSTALI DEL ALBANIJE.

Berlin, 11. marca. L. A. poroča iz Belgrada: Ena srbska divizija z 36 poljskimi in 15 oblegovalnimi topovi je dospela v Drač. Te dni pride druga; vse je namenjeno na Skader, kjer se bo začel generalni naskok na mesto. Po padcu Skadra bodo marsikateri srbske čete po Albaniji nasproti grškim četam, ki prodirajo od juga in bodo tako podjarmili še ostali del Albanije, ki še danes ni osvojen.

SKUPSTINA.

Belgrad, 11. marca. 14. t. m. se snide skupština. Prve seje bodo tajne, kjer bo vlada podala poročilo vseh diplomatskih akcij.

POLOŽAJ V CARIGRADU.

Carigrad, 11. marca. Minister zunanjih zadev že 2 dni ne prihaja k ministrskim sejam, ker zastopa ekstremno mnenje in je vsled tega navskriž z ostalimi člani ministrskega sveta, ki žele miru. Kljub opoziciji se trudijo nekateri faktorji, da bi se sklenil mir. Načelnik generalnega štaba je podal poročilo, kjer priporoča sklenjenje miru. Vse to budi nejevoljo v mladoturških krogih, ki so proti miru.

PRETEPI MED GRKI IN BOLGARI.

Solun, 11. marca. V Langasa in Kseres je prišlo do spopadov med Bolgari in Grki. Istotako v Nigriti, kjer je padlo 50 oseb mrtvih. Poroča se, da so vzeli Grki Bolgarom dva topova.

ODGOVOR BALKANSKIH DRŽAV.

Sofija, 11. marca. Odgovor srbske vlade na imedijalni predlog vele-sil je došel danes v zunanje ministerstvo. Gešov pričakuje dr. Dančva, ki se mudi v Dimotiki. Na to bo tudi bolgarska vlada takoj formulirala odgovor. Za jutrajšnji dan je sklican ministrski svet, h kateremu so bile povabljene tudi opozicijske stranke. Vlada hoče, da doseže v sobranju za predloge, če le mogoče, soglasnost.

GENERALNI NASKOK NA SKADER.

Rim, 11. marca. Listi poročajo iz Podgorice: Srbska in črnogorska armada pred Skadrom pričakuje vsak trenutek povelja za generalni naskok. Vse je pripravljeno nanj. Težki topovi so včeraj stopili v akcijo.

IZ OGRSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 11. marca. Opozicija je sklenila v četrtek zopet pričeti z opozicijo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Radovljica. Ne moremo ugoditi. S tem ni rečeno, da odobravamo tak nastop v javnem lokalni, gotovo pa je, da bi se našemu gošču v Celovcu še slabše godilo, ako bi igral slovenske pesmi. Pri nas smo pogosto še preveč ljubeznjivi in popustljivi; saj imamo mnogo slovanskih pesmi proti tem ne bo nihče protestiral.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudo vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DA N“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . K 18.— Četrto leta . K 4-50
Pol leta . K 9.— En mesec . K 1-50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1-20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . K 20.— Četrto leta . K 5-—
Pol leta . K 10.— En mesec . K 1-70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Za obleko po meri

dobite edino nadomestilo

„v Angleškem skladišču oblek“

kjer so ravnokar dospeli najmodernejši kostumi, paletoji, bluze in krila za dame in deklice kakor tudi obleke, raglani in klobuki za gospode in dečke v vseh barvah in kakovostih.

Vsakdo si lahko ogleda blago.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Mali oglasi.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Izurjenega pleskarja - mizarja sprejme stolarna v Sodražici (Dolenjsko). 177-3

KORESPONDENCA.

Dva mlada gospoda želita v svrhu zabave korespondirati z živahnima gospodičnima. Šifra: Drago, Rasto, »Prva anončna pisarna«.

Krojaški pomočniki

prvega reda se sprejmejo pri trvdki

A. KUNC, Ljubljana.

Najfinejši ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanjarja

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4—, sedaj samo K 1-95. Vellkanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.

K 1-95 K

25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno

Fr. F. Nežec, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Pozor, kolesarji!

Pred nabavo kolesa ob bližajoči se seziji si izvolite pogledati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinejših Puchovih koles (edino zastopstvo) in prepričali se bode o izborni kvaliteti. — V zalogi se dobe vse kolesarske potrebščine in vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici.

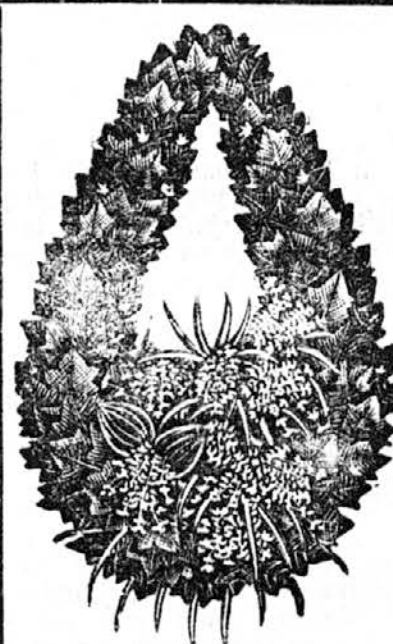
Torej pozor, najboljši in najcenejši nakup le pri trvdki

Fr. Čuden, Prešernova ulica 1.

Poleg tega tudi najfinejši šivalni stroji.

— Pouk za vezenje brezplačno. —

Naročajte cenike za kolesa, šivalne stroje, ure in zlatnino, tudi po pošti prosto.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudo priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.

Fr. Iglič :: Ljubljana ::

Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Pri sedanjih draginjah bode vsaki z veseljem pozdravil da od 20. februarja 1913 naprej v moji modni trgovini za gospode dobrovoljno

odračunam 10% popusta

vsakemu odjemalcu pri gotovem plačilu od mojih skromnih stalnih cen pri nakupovanju klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, majic, ovratnikov, zapestnic, kravat, rokavic, nogavic, namarnic, žepnih robcev, palic, dežnikov, gumb i. t. d.

Opozorim istočasno, da je moja modna trgovina za gospode, založena nedvomljivo z najnovejšim in najboljšim blagom iz prvih in zanesljivih tovarov in sicer nedvomljivo največji izbiri.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Pazite - - Modna in športna trgovina za gospode - - nasproti
na cene v P. Magdić, Ljubljana, glavne pošte.
razložbah!

J. Kette

= Ljubljana =

Franca Josipa cesta št. 3

nova specialna

modna in

športna trgovina

za gospode in dečke

priporoča pravkar došle novosti za pomlad.

